

Celoletna naročnina znaša K 2.—. Posamezne številke po 10 vin.
 Uredništvo: Franc Terseglav, Ljubljana (Katol. tiskarna). Upravništvo: Ivan Podlesnik, Ljubljana (Katol. tiskarna)

Št. 5.

V Ljubljani, dne 29. maja 1908.

Letnik I.

Povsod življenje — vstajenje! Šmihel — Škofja Loka.

Bujno poganja pomlad, še veselejše pa je letos v slovenskih deželah gibanje onih, ki so življenja pomlad, našega ljudstva cvet! Odmev, ki ga je našla »Mladost« med mladeniči, priča, kako je že visoko v njih razvita samozavest, kako pa si želijo še nadaljnega dela sebi in narodu v prid. Prišla je javna telovadba v Ljubljani, in komaj smo svojim očem verjeli. S tako armado mora vsak vojskovodja zmagati! Med tem so se neprestano ustanavljali telovadni odseki, zdaj tu, zdaj tam. Eden najmlajših je mirenski pri Gorici. Kar nas najbolj veliki upi za bodočnost navdaja, je to, da se tudi v tržaškem Primorju snuje mladeniška organizacija. Na Koroškem smo našli mnogo prijateljev, toda želimo si jih še mnogo več. Ondi se bje ljut narodni boj. Zmaga je slovenstvu zagotovljena le, ako bo kmet gospodarsko neodvisen in izobražen. Delo se pa mora začeti pri mladini. Kadar se pa dolgo zatirano ljudstvo samo po svojih močeh osvobodi, potem je njegova še mlada moč neizčrpna. Tako na Koroškem. Kadar se koroški mladeniči vsi zdramijo, bo kakor brstenje in vrvenje življenjskega soku po žilah novovstajenca! Znamenja so lepa. Lani vstanovljena S. K. S. Z. na Koroškem v primeri z močmi, ki jih ima na razpolago, dobro napreduje, šteje že 19 društev. Ko naš list izide, hitijo koroški mladeniči v Šmihel pri Pliberku, kjer se vrši vsekoroški mladeniški shod 31. t. m. Ali nimamo povoda na našo mladino biti ponosni? Oklic za šmihelski fantovski zbor je sledeči:

Vsekoroški mladeniški shod.

»Mladeniči iz Zilske in Kanalske doline, Rožani, Podjunčani in Velikovčani! Dvignite se

in prihitite ta dan v Šmihel. Rojstveni dan naj bo namreč za slovensko krščansko mladeniško organizacijo na Koroškem!

V odločilnem boju, ki ga mora zdaj biti naš narod z zakletimi sovražniki kmečkega stanú, s sovražniki vere in rodú, morate odigravati vi, mladeniči, ki ste cvet in nada slovenskega Korotana prvo vlogo. Da boste pa mogli to izvršiti, morate se strniti v eno celotno vojno črto!

Pridite torej, da si 31. majnika v Šmihelu sežemo v roke, da se pobratimo; mi se hočemo ta dan zavedati, da kmečka, delavska in izobražena mladina na Koroškem pozna samo en skupni veliki cilj — namreč krščansko demokracijo.

O vsem tem se moramo pogovoriti. Da se pa pogovorimo, se moramo sniti. Zatorej naj velja vsem poštenim koroškim slovenskim mladeničem geslo: 31. majnika v Šmihel! (Sporred: Ob 9. uri dop.: Maša s primerno pridigo. Ob 10. uri: 1. Izredni občni zbor S. K. S. Z. 2. Mladeniški shod: Govorita o mladeniški in izobraževalni organizaciji F. Terseglav in I. Podlesnik iz Ljubljane. Ob 2. uri popoldne so sledeča poročila na vrsti: Mladeniška zveza na Koroškem. — Vzor kmečkega fanta. — Delavska mladina v naši mladeniški organizaciji.

Kako se bo šmihelski shod vršil, o tem bo »Mladost« obširno poročala. Pred seboj pa imamo še drug oklic, pomenljiv že po svojem zasnutku. Takole je sestavljen:

Slovenski mladeniči! Bratje telovadci!

Dne 26. julija t. l. priredi »Zveza telovadnih odsekov« v Škofji Loki svojo prvo javno telovadbo. Glasom Zvezinega poslovnika so obvezani vsi telovadni odseki, da se po svojih članih udeleže te prireditve, ki ima namen pokazati

moč skupnega našega dela. S tem namenom pa hočemo združiti še drug namen. Ta dan namestavamo ustanoviti

vseslovensko mladeniško organizacijo.

Zato vabimo ne samo člane naših »Telovadnih odsekov«, temveč vse poštene slovenske mladeniče; vabimo vse člane naših izobraževalnih društev, da se udeležijo te mogočne manifestacije prave slovenske mladine. Tesno združen s to prireditvijo bo tudi

poučni mladeniški tečaj,

ki se bo vršil ravno tam drugi dan, to je v ponedeljek, dne 27. julija. K temu poučnemu tečaju, ki bo po izbranih predavateljih zanimiv in velepomemben, vabimo zlasti naša društva, da odpošljejo svoje zastopnike.

Slovenski mladeniči, bratje telovadci, na krov!

Vsakdo, kdor le more, naj pohiti dne 26. in 27. julija v Škofjo Loko, ki bo gledala ta dan armado poštene slovenske mladine, zbrane pod mogočnim praporom, ki nosi napis:

Vse za vero sveto in domovino drago!

Za »Slov. krščansko-socialno zvezo«:

Dr. J. Ev. Krek, t. č. predsednik.

Za »Zvezo telovadnih odsekov«:

Dr. Lovro Pogačnik, t. č. predsednik.

Pomen in namen škofjeloške prireditve treba osvetliti. Kaj pomeni posebič za telovadce, ni treba nadolgo razlagati. Za mladino v obče bo to njena najlepša manifestacija. Mladinski bataljoni v pravem pomenu besede bodo tu stali in pokazali, koliko so se izurili za boj za svoje najvišje vzore. Največje važnosti pa bo poučni mladeniški tečaj. Od take mladine, ki bo imela v mladeniških tečajih izvežbanih voditeljev, bo prišla pomladitev za ves narod. Predavanja pri škofjeloškem kurzu bodo versko-obrambene, socialne, organizatorične, tehniško-telovadske in zdravstvene vsebine. Toda to je šele začetek! Po Škofjo Loko se bodo poučni tečaji za mladeniče tako udomačili, da jih bo vsako leto lahko nekaj — saj trije — ali pa dva, toda daljša. Mi hočemo, da postani mladina sposobna sama sebe voditi in voditi društva. Kakor je »Mladost« za voditelje, tako bo tudi škofjeloški tečaj. To bo takorekoč vojna šola za našo pošteno mladež, da se ne bo ustrašila nobenih nasprotnikov — tudi ne lažiizobražene »svobodomiseln« mladine iz visokih šol! Pripravljajte se urno, mladeniči in telovadci, na vaš častni dan!

Življenje v društvu.

Zadnjič smo razložili, kako se brez prijaznega društvenega doma mladinsko gibanje ne more prav razviti. Pa tudi v domu samem

mora društveno življenje biti 1.) vzorno in natančno urejeno, 2.) mora poleg izobrazbe nuditi tudi poštene zabave, tako, da bo mladenič namesto gostilne ali pohajkovanja iskal razvedrila v »Domu« in ondi preživel ves svoj prosti čas — bodisi v društvenih prostorih, bodisi na izletih ali pa pri telovadbi.

Brez dvoma so predavanja vsako nedeljo vzor, ki mora za njim stremiti vsako društvo tudi v najmanjšem kraju. Na ta način ni samo za izobrazbo članov zadostno poskrbljeno, temveč se poravnajo tudi vse razprtije in nesoglasja, ki večkrat nastanejo in so člani natančno poučeni o stanju društva. S predavanjem mora biti združen razgovor, kjer naj izmed odbornikov vsaj tajnik in blagajnik podasta kratko poročilo.

Priznavati pa je treba, da se ponekod zazdaj tedenska predavanja ne dajo izvesti. Toda nekaj se povsod lahko napravi: vsako sleherno nedeljo naj se v društvenem domu vrši približno dve ali tri ure neprisiljena zabava. To nedeljo predavanje, drugo igra, tretjo izlet, četrto igre na prostem; drugi mesec zopet predavanje, če prihodnje nedeljo ni mogoč izlet, pa naj se člani v domu krajšajo čas z igrami, telovadbo, deklamacijami, malimi, zabavnimi deli, tamburanjem, petjem itd. Po zimi, ko zunaj naleta sneg, se lahko od 3. do 6. člani na ta način zabavajo, od 6. do 7. naj se vrši predavanje.

Kako naj se neprisiljena zabava vrši? Ukazovati se mladini ne sme, kaj naj goji, pač pa mora vodstvo gledati na to, da je vse pošteno, in da se ne pojavijo prepiri. Zato naj izvolijo v vsakem društvu vsaj za vsako nedeljo razboritega mladeniča za **n a d z o r n i k a** v društvenih prostorih. Zeleti bi bilo, da imej vsako društvo posebno sobico, kjer naj bi se zbrali člani, ki hočejo nemoteno brati. Drugi se zberijo pri igrah. Domino in šah sta najbolj priporočanja vredna ali pa tudi kamenčki, iz katerih se sestavljajo razne geometriške figure. Za denar naj manjši ne igrajo, večji pa le za male svote, nikoli za 10 ali 20 vinarski denar ali pa celo za krone! Če kje kako društvo zmore, naj si nabavi žagico in druge naprave za rezlanje, naprave za preprosto vodnobarvno slikanje in podobno.

Mnogo časa se da koristno vporabiti s skupnim branjem dramatiških pesmi ali preprostejših narodnih igrokazov in z deklamacijskimi in govorniškimi vajami. Fantje bi se pod spretnim vodstvom lahko naučili govorov na ta način, da se nauče n. pr. tega ali onega članka iz »Mladosti«, ki prinaša redno take sestavke, da jih je mogoče za govore in mala predavanja vporabiti. Na ta način se bodo vzgojili iz srede fantov samih predavatelji. Na Koroškem n. pr. rabijo zelo takih sestavkov, da se jih mladina sama nauči. Tam je to tudi zaradi tega zelo važno, ker se tako priučijo najlažje pravilni slovenščini.

Naša društva tem potom še na nekaj zelo koristnega opozarjamo. Če le morejo, naj si na-

bavijo poučnih stenskih slik. So slike, ki predstavljajo n. pr., kako slabo in uničevalno vpliva na človeško telo, ozifoma njega posamezne dele alkohol, druge predstavljajo različne sloge, druge znamenite zgodovinske stavbe, zgodovinske dogodke itd. Tudi zemljevidov, posebno slovenskih dežel, naj ne manjka v društvih.

V izobraževalnem oziru se mnogo dá storiti tudi tako, da voditelj društva članom n. pr. razlaga članke v političkem časopisu in napeleje razgovor na avstrijsko ustavo, upravo, zakonodajo, agrarno politiko, delavsko vprašanje, Ali pa n. pr. bere voditelj ali kdo drugi izobrazenejši kako poglavje iz poučne knjige — n. pr. svetovne zgodovine ali kaj podobnega — in nato članom razlaga, kar se je ravnokar bralo. Seveda se mora dobro pripraviti. Če izposoja knjige, lahko najbolj pogumnim in bistrim mladeničem da iz knjige kake naloge, da jih do prihodnje nedelje izdelajo na podlagi iz knjige določene vsebine.

V društvenih prostorih mora vladati stroga disciplina. Nadzornik, oziroma predsednik naj skrbi, da ne bo neredov, ne sme pa jahati na malenkostih. Mladeniška porednost še ni sirovost in nedostojnost. Člani naj bodo predsedniku v vsakem oziru pokorni, saj so ga sami volili na to častno mesto. Posebno naj društveniki pazijo, kako se obnašajo na cesti pred društvom, ko prihajajo ali v gručah odidejo. Naj ne dajo povoda govoricam, češ, da so neomikani.

V društvenih prostorih naj se nikar ne pije. Kako grdo je n. pr., če kdo v tednu slučajno pride v društvo — recimo kak tujec — pa vidi po kotih, za omaro in drugod kako steklenico ali kozarec z ostanki piva, na mizah in po časnikih pa madeže od vina! Kajenje ne gre prepovedati, gleda naj se pa tudi v tem oziru na zmernost. V socialnodemokratskih mladeniških društvih na Nemškem se tudi tam, kjer se shodi vrše v gostilniških prostorih, med predavanjem ne pije in tudi ne kadi. Ni prijetno v dimu predavati, še manj pa, če natakari ali natakariče motijo s prinašanjem pijače.

Voditelji društev! Navadite društvenike na razgovore po predavanju! Taka predavanja, združena z razgovorom, seveda ne smejo trajati dalj kot pol ure — pol ure naj traja pomenek. Društveniki naj predavatelju ugovarjajo, vprašajo za pojasnila, če pa tega ne, naj pa vsaj predavatelj predavanje pusti ponoviti.

Kar se javnih slavnostnih prireditev tiče, resno svarimo pred prepogostimi slovesnostmi! Britke izkušnje so nas poučile. Društva, ki morajo nemarne in lene člane s šumnimi prireditvami takorekoč zdramiti, niso nič vredna. To je žalostna resnica: Čim več velikih zabavnih prireditev, tem manj pravega društvenega življenja, tem manj odborovih sej, tem manj zanimanja za predavanja in poučne tečaje! Če odbor priredi kako večjo stvar, potem ne sme zaspati in se zbuditi šele, ko je zopet treba uprizoriti kak šunder. Kjer se prirejajo vsak mesec po

večkrat same igre, tam društveniki nimajo za nobeno drugo pametno stvar kaj časa, ker priprave zahtevajo napora in truda vsak sleherni večer.

Pri slovesnostih so v rabi obilni govori. Tudi v tem oziru je manj boljše kot preveč. Na govore naj se člani domačega društva saj kolikor toliko pripravijo, da bodo povedali res kaj potrebnega in trajnega. V kratkih obrisih se naj poda zgodovino društva, povdarja, česa še manjka in v kratkih, pa krepkih besedah bodri k vztrajnosti in napredku. Od domačih je dovolj da govori predsednik. Nič ni bolj mučnega in pustega kot neprestani govori, ki so drug drugemu za las podobni. Posebno govori okoli 11. ure zvečer in dalje so navadno vedno, kar se kakovosti tiče, bolj sumljive vrednosti. Kar se poletnih izletov tiče, smo v 2. številki našega lista vse potrebno že povedali. Izlete najboljše vodi telovadni odsek; kjer ga ni, pa naj društveni člani izlete tudi marljivo goje. Na nekaj opozarjamo telovadne odseke že zdaj: napravijo naj si večja igrišča in jamejo gojiti igralski šport — n. pr. žoganje. To treba uvesti!

To je program v velikih potezah. Prihodnjič o podrobnostih! Če bo slovenska mladina na ta način vadila svojega duha in si tudi telo ohranila zdravo, ne bo treba o njej tožiti, kakor Prešeren:

»Gradove svitile zida si v oblake,
Zelene trate stavi si v puščave,
Povsod vesele lučice prižiga
Ji up goljivi; k njim iz stisk ji miga.«

Ne! Slovenska mladež bo potem krepka, trezna in premišljena dovolj, da si bo lahko postavila cilje, ki jih bo lahko tudi dosegla, ako bo le hotela!

Mladenci in mladenke — varčujte!

Vlad. Pušenjak.

Med Slovenci se premalo varčuje; o tem nas pouči statistika glede varčevanja v drugih deželah in državah, kakor tudi prevelika zapravljalnost pri nas.

Več vzrokov je, kateri so pri nas do najnovejše dobe ovirali varčevanje. Najvažnejši vzrok je bilo pomanjkanje ugodne prilike za varčevanje. V prejšnjih časih so se nahajale hranilnice le v mestih in trgih in je imelo ljudstvo več ur hoda do kraja, kjer se je nahajal tak zavod. Sedaj je že cela dežela preprežena s kmečkimi posojilnicami-Rajfajznovkami, katere obstoje skoraj v sleherni župniji; brez truda, brez stroškov, brez zamude časa lahko ljudstvo opravi denarne posle v domači župniji.

Ljudstvo se je premalo poučevalo o važnosti varčevanja, treba je tozadevno več pouka. Stariši bi morali svoje otroke navajati k varčevanju, dolžnost vzgojiteljev mladine, duhovnikov in učiteljev, je pospeševati varčevanje potom pouka, delodajalci naj ob vsaki priliki svoje

posle, dninarje in delavce opozarjajo na velik pomen varčevanja. Veliko se lahko stori v ljudski šoli, če se s primernimi berili in s primernimi vzgledi mladini predočuje, kako se množi glavnica vsled obrestovanja v 10, 20 letih. Umestno bi bilo, ako bi izdale posojilnice oziroma »Zadružna zveza« za vse posojilnice skupaj velike lepake, na katerih bi se s primernimi vzgledi in besedilom ljudstvo vzpodbujalo k varčevanju. Ti lepaki bi se morali obesiti v vseh posojilničnih, občinskih in drugih uradih, šolah, izobraževalnih in drugih društvih.

Varčevanje ovira pri nas zapravljenost. Zlasti pijančevanje zahteva v mnogih krajih veliko denarnih žrtev.

Še enega hudega sovražnika ima varčevanje, namreč loterijo. Nahaja se še mnogo ljudi, ki teden za tednom nosijo svoj denar v loterijo in pričakujejo — sreče. Navadno se njihove nade ne uresničijo; če pa res zadenejo kako ambo ali terno, potem še z večjo strastjo nosijo svoj denar v loterijo in v svojem življenju dvakrat ali trikrat toliko dajo v loterijo, kakor so od nje prejeli. Če bi dotičniki vlagali ta denar v hranilnico, bi si v nekaj letih pridobili precejšnje sigurno glavnico.

Ugodna prilika za varčevanje je dana, treba je le bodrila k varčevanju, pouka in odstranjevanja raznih predsodkov in slabih razvad.

Sedaj pa nastane vprašanje: Kdo naj varčuje? Na kak način naj se varčuje?

Varčuje naj vsakdo, premožen in reven, izobražen in neizobražen, mlad in star. Varčevati se namreč pravi omejiti izdatke, kateri niso neobhodno potrebni, kakor n. pr. razkošno življenje, lišp, izdatki za pijače in kajenje, in prihranke, ki se na ta način dosežejo, plodonosno nalagati v denarne zavode. Varčnost v tem pogledu pa lahko goji vsakdo! Največje važnosti pa je, da varčuje mladina, posli in delavci. Ti sloji si z rednim varčevanjem lahko priskrbijo lepe svote za starost, dote ali sredstva za pričetek obrti ali trgovine ali nakup posestva ali ustanovitve lastnega doma itd. Mladenič in dekleta, ki začeta v zgodnji mladosti varčevati, ostaneta varčna tudi pozneje in dosti boljše izhajata v poznejšem življenju kakor oni, ki se niso v mladosti navadili varčevati. Kdor varčuje, se navadi na red in njegovo celogospodarsko mišljenje se predrugači.

Na kak način se naj varčuje? Zneski od 1 K naprej se naj vlagajo v domačo Rajfajzovko, katera da stranki za vloženi znesek hranilno knjižico. Potrebno je pa tudi misliti na to, da se omogoči varčevanje manjših zneskov. V ta namen so se pred leti začele ustanavljati v izobraževalnih društvih čebelice, katerih namen je bil zbirati manjše zneske od članov, voditi v to svrhu potrebne knjige in te hranilne vloge pri bližnji posojilnici nalagati. V društvenem koledarčku za l. 1906. je prav lepo opisano poslovanje čebelic in dana navodila za voditelja čebelic. Vse napreduje, tako tudi uredbe za po-

speševanje varčevanja. Na mesto čebelic, katere povzročajo precej knjigovodskega dela, so stopili domači nabiralniki ali šparovčki. Ti domači nabiralniki so ameriška iznajdba iz l. 1890. V kratkem času so se razširili po Ameriki, na Danskem, Norveškem, v Švediji, Nemčiji in v najnovejši dobi tudi v Avstriji. V Ameriki sami se je nad 1400 milijonov kron hranilnih vlog potom domačih nabiralnikov pridobilo. Hišni nabiralniki so lično izdelane pušice iz kovine, imajo odprtino za kovan denar in za bankovce, posebna naprava v notranjščini onemogočuje jemanje denarja z nožem ali na katerikoli način iz pušice. Pušica se na dnu s posebnim ključem zapira. Te pušice se lahko dobijo pri vsaki Rajfajzovki in sicer jih daje posojilnica brezplačno strankam na posodo. Da se pa stranke čutijo primorane paziti na nabiralnike in iste ne poškodujejo ali zapravijo, se zahteva pri oddaji nabiralnika od stranke, da vloži hranilno vlogo 4 K, katera se ji pa izplača še le tedaj, če vrne nabiralnik. Ta hranilna vloga se pa obrestuje kakor druge vloge. Stranka dobi nabiralnik, ključa pa ne; ključ si pridržijo posojilnica. Mnogokrat pridejo izkušnje, ki bi marsikaterega zapeljale, da bi zneske, katere je mesece in mesece nabiral, v enem dnevu napravil, kar sedaj ne more, ker nima ključa do nabiralnika. Vsak znesek, ki se da v hišni nabiralnik, je za zapravljanje izgubljen, a za varčevanje pridobljen! Ko je nabiralnik poln, ga stranka nese v posojilnico, kjer uradujoči činitelj odpre nabiralnik, pred stranko odšteje denar in da hranilno knjižico, glasečo se na znesek, ki se je našel v nabiralniku. Nabiralnik se spet zapre in da stranki v nadaljno vporabo. Priporoča se, da si sleherna hiša nabavi tak nabiralnik in stariši navajajo vse svoje otroke k vporabi. Najprej naj dobi hranilno knjižico najstarejši otrok, potem po vrsti vsi drugi. Otroci bodo drug drugega nadzorovali, da bodo zneski, katere sedaj izdajo za slaščice itd., prišli v nabiralnik, ker bo vsak želel kmalu imeti hranilno knjižico. Zanimanje za varčevanje bo rastlo v isti meri, v kateri bodo rasli zneski v hranilni knjižici. Zaveš, da ima človek nekaj lastne glavnice, katera se množi, navdaja človeka z nekim posebnim ponosom in veseljem in ga vzpodbudi k nadaljnemu varčevanju.

Najmodernejša oblika varčevanja, katera se je začela vpeljati v novejšem času od nekaterih večjih hranilnic, je starostna rentna hranilnica, o kateri pa bodem poročal v posebnem članku.

Mladina! Posnemaj mladino v drugih državah in varčuj! Skrbi za svoj gospodarski napredek in za gospodarski napredek slovenskega naroda s tem, da omejiš nepotrebne izdatke in množiš svoje in narodno premoženje!

Občni zbor telovadnega odseka S. K. S. Z. v Ljubljani.

V četrtek, 14. t. m., se je vršil občni zbor telovadnega odseka S. K. S. Z. v društvenih prostorih. Predsednik br. Podlesnik otvori sejo in pozdravi navzoče brate telovadce. Povdarja, da je bilo preteklo leto za naš odsek in telovadsko organizacijo v občje velike važnosti. Ko je prebiral zapisnik lanskega občnega zbora, je v tajnikovem poročilu našel stavek, v katerem naznanja tajnik, da obstojata poleg ljubljanskega telovadnega odseka že dva druga odseka. Letos pa deluje že 23 telovadnih odsekov. Ljubljanski telovadni odsek je pošiljal svoje vaditelje po drugih odsekih in tako je delo napredovalo. V lanskem poročilu izreka takratni tajnik željo, da bi se prejšnje število podesetorilo. On pa izreka željo, da bi se to delo v prihodnjem letu ne podesetorilo, ampak vsaj podvojilo. Lahko rečemo, da danes, ko bratom telovadcem podajamo račun, je bilanca našega dela povoljna. Vsi funkcionarji so bili na svojem mestu. Da bi obstojalo to še nadalje, kliče krepek »Na zdar!« Nato poroča tajnik brat Puc sledeče: Telovadni odsek ima 43 rednih izvršujočih, 28 podpornih članov. Poleg teh je imel odsek 10 rednih članov (starejših gospodov), ki so telovadili enkrat na teden v petkih. V odsekovi telovadnici je imel svoje vaje tudi posebni borilni klub petih gospodov, ki so telovadili proti gotovi odškodnini. Odsekov odbor je imel redno vsak teden v torkih sejo. Vseh sej je bilo v preteklem letu 41. V celi dobi svojega obstanka pa 60. Precej po lanskim majski javni telovadbi smo izgubili telovadnega načelnika br. Perdana. Mesto njega je bil izvoljen podnačelnik brat Vojteh Jeločnik.

Pri letnem zborovanju S. K. S. Z. lansko leto na Jesenicah so priredili že ustanovljeni telovadni odseki javno telovadbo. Ljubljanski telovadni odsek je poslal k tej javni telovadbi 18 članov, in 14 dečkov iz ljudskošolskega naraščaja. Prireditelj je pod vodstvom našega br. načelnika Jeločnika prav srečno uspela. V mesecu oktobru še je pričelo s telovadbo starejših članov v petkih. Zaključila se je ta telovadba pretekli teden. — Meseca novembra se je ustanovila v Ljubljani »Zveza telovadnih odsekov«. — Dne 1. decembra 1907 je šlo precej članov v Št. Vid, kjer je imel odbor Z. T. O. svojo sejo, in je priredil ljubljanski vaditeljski zbor v ondotni telovadnici poučen vzoren nastop. — 12. januarja t. l. se je nekaj članov udeležilo javne telovadbe telovadnega odseka v D. M. v Polju, 26. januarja pa na Jesenicah, kjer je bila takrat odborova seja Z. T. O. Pri javni telovadbi na Jesenicah je nastopilo tudi deset članov ljubljanskega odseka, ki so proizvajali vaje s kijl. — V mesecu januarju smo izposlovali od deželne šolskega sveta, da smejo v naši telovadnici telovaditi tudi srednješolski dijaki. — Tvrdka Vyndiš v Pragi nam je darovala dve sablji in vse potrebno za sabljanje. Z mesecem februarjem se je začelo pripravljalo delo za javno telovadbo 3. maja v Ljubljani. Pri tej javni telovadbi so bili zastopani vsi telovadni odseki. Javna telovadba, lahko rečemo, je v vsakem oziru povoljno izpadla. Zvečer pri komerzu, ki mu je predsedoval predsednik Z. T. O. br. dr. L. Pogačnik, je sodelovalo pevsko društvo »Ljubljana« in pevski zbor S. K. S. Z., za kar se izreka še enkrat obema zahvala. Na zdar! — Brat Vojteh Jeločnik poda nato blagajniško poročilo, iz katerega posnamemo, da je bilo v preteklem letu prejemkov 4715 K 66 h, izdatkov pa 4628 K 12 h; denarja v gotovini je 87 K 54 h. — Predsednik br. Podlesnik omenja darov naših društev. V prvi vrsti je S. K. S. Z., ki je darovala telovadnemu odseku 1300 K, Vzajemno podporno društvo 440 K, Ljudska posojilnica 100 K. Vsem najiskrenejša zahvala! — Prebere potrdilo pregledovalca računov dr. Aleša Ušeničnika. Blagajniška knjiga in računi so se našli v redu. — Načelnik br. Vojteh Jeločnik poroča: Podajam kratko poročilo načelstva o delovanju istega od zadnjega občnega zbora. Telovadilo se je do meseca februarja vse dni v tednu, od tedaj pa se je opustila telovadba ob nedeljah, tako da se telovadi sedaj šest dni v tednu in sicer: V ponedeljek popoldne naraščaj, zvečer vaditeljski zbor. V torek popoldne naraščaj, zvečer člani. V sredo popoldne dijaki, zvečer dame. V četrtek popoldne naraščaj, zvečer člani. V petek popoldne

naraščaj, zvečer starejši gospodje. V soboto popoldne dijaki, zvečer klubi. Vaditeljski zbor šteje 11 članov, in sicer: 7 vaditeljev in 4 aspirante; k vaditeljskim vajam hodita tudi dva brata iz D. M. v Polju in dva brata iz Mengša. Rednih članov je 43. V zadnjem času, posebno po naši zadnji javni telovadbi je priglasilo svoj pristop več novih članov, katerih število bo pa gotovo še naraslo, ko dobimo novo, moderno opremljeno telovadnico, katera bo bržkone že letošnje jesen gotova. Statistika nam kaže sledeče: Vaditeljski zbor je vadal 34 ur, povprečno število vaditeljev 9, skupaj 306; člani so vadili 109 ur, povprečno število telovadcev 26, skupaj 2834; starejši gospodje so vadili 20 ur, povprečno število telovadcev 6, skupaj 132; dame so telovadile 19 ur, povprečno število telovadk 7, skupaj 133; dijaki so vadili 34 ur, povprečno število telovadcev 18, skupaj 612; naraščaj je vadal 64 ur, povprečno število telovadcev 20, skupaj 1280. Vsega skupaj se je torej udeležilo v tem času telovadbe 5297 telovadcev in telovadk, kar je jako lepo število glede na našo sedanjo majhno telovadnico. Ljublj. telovadni odsek je priredil oziroma sodeloval pri sledečih prireditvah: Dne 25. avgusta 1907 je bila ob priliki občnega zbora S. K. S. Z. na Jesenicah javna telovadba, katero so priredili ljubljanski, jeseniški in šentviški telovadci; telovadilo je tedaj 70 članov in 14 članov naraščaja. Telovadba je prav lepo uspela in rodila to, da so se udeleženci iz družih krajev jeli zanimati za telovadno gibanje. Dne 10. novembra 1907, ko se je ustanovila »Zveza telovadnih odsekov«, je imel ljubljanski naraščaj v velikih dvorani »Uniona« vzorni nastop, ki je jako ngajal bratom drugih odsekov. Ob priliki druge seje Z. T. O., ki se je vršila v Št. Vidu nad Ljubljano, imel je ljubljanski vaditeljski zbor vzorni nastop; izvajal je proste vaje in vaje na orodju; pri tretji seji Z. T. O. dne 26. januarja 1908 pa je zopet nastopil poleg jeseniških telovadcev, ki so priredili ob isti priliki javno telovadbo, ljubljanski vaditeljski zbor z vajami s kijl. Prvi kot drugi nastop vaditeljev je bil povsem zadovoljiv. — Dne 25. marca t. l. se je udeležil poleg drugih odsekov v velikem številu tudi ljubljanski telovadni odsek četrte seje Z. T. O. v Trzinu, in sicer prvič v kroju. — Najlepša vseh točk je bila pač zadnja prireditelj ljubljanskega odseka, namreč javna telovadba predpreteklo nedeljo. Javni nastop kakor tudi nastop telovadcev na ulici je bil naravnost impozanten, kar nam jasno dokazuje stokanje naših nasprotnikov. Preteklo nedeljo pa se je udeležil naš odsek pešizleta šentviškega telovadnega odseka na Šmarno goro in v Šmartno. Dalje imam poročati, da je ljubljanski vaditeljski zbor pošiljal na sosednje odseke svoje učitelje, in sicer: Na Jesenice enkrat na teden, v Št. Vid začetkoma dvakrat, pozneje enkrat na teden, v Škofjo Loko enkrat na teden, v D. M. v Polje enkrat na teden, v Radovljico enkrat na teden, v Kamnik po enkrat na teden, v Trbovlje početkom enkrat na teden, pozneje pa so začeli sami telovaditi, v Horjulj enkrat na štirinajst dni; v Ljubljano pa so se prišli vaditi dvakrat iz Metlike in Celja in enkrat iz Čerknega, večeraj pa je prišel tudi brat iz Vipave, kateri ostane čez mesec dni pri nas. Za dalje časa pa so se poslali iz Ljubljane učitelji dvakrat v Trzin in enkrat v Idrijo. — Br. predsednik se zahvaljuje br. načelniku za njegov trud in delo in povdarja, da je čisto gotovo, ako bi ne bilo brata načelnika, bi ne bilo toliko uspeha. Sam razume disciplino in ima veliko tehničnega znanja. Zahvaljuje se voditeljem, zlasti bratom J. Jeločniku, L. Pavlinu in P. Kržanu. Glede telovadnice omenja sledeče: Sedanja telovadnica je za nas premajhna, kakor tudi garderoba. Razni zaslužni možje so se začeli zanimati za nas in ti delujejo na to, da se sestavijo v najkrajšem času ne samo načrti za novo telovadnico, ampak, da se sestavi tudi konzorcij, ki bo to tudi gmotno podprl. Na ta način bomo dobili novo moderno opremljeno telovadnico, ki bo ustrezala vsem potrebam. — Temu so sledile volitve. Skoro soglasno so bili izvoljeni: predsednik br. Ivan Podlesnik; podpredsednik br. Fran Terseglav; tajnik br. Franc Puc; blagajnik br. Albin Poljanec; odbornika br. Venceslav Bonač in br. Leopold Pavlin; načelnik br. Vojteh Jeločnik. Pregledovalcema računov sta bila izvoljena: veleč. g. dr. Aleš Ušeničnik in br. Anton Volta. — Pri slučajnostih predlaga brat

predsednik Podlesnik, da imenuje telovadni odsek S. K. S. Z. svojim častnim članom veleč. g. kanonika Josipa Šiška zaradi njegovih velikih zaslug za telovadski odsek. Predlog se sprejme z velikim odobravanjem. — Ko se rešijo še nekatere podrobnosti, zaključí brat predsednik občni zbor ter pozivlje brate k vztrajnemu delu. Na zdar!

(Dalje.)

Redovne vaje med korakanjem.

Iz reda se pride do dvostopa tudi še na drugi, sledeči način: Telovadci se ravnotako kot pri prvem načinu preštejejo pričenši pri večjih na desni, v dvojice. Nato se pa kratko poveljuje: »V dvostop desno (l.), v bók!« Takoj na to povelje napravijo vsi telovadci brez izjeme pol obrata v desno, do zanožne stoje z levo, tako da se stvori lep zastop. To je prvi gib. Vsi prvi telovadci, to so vsi desni (ker se je pričelo šteti na desni) prinože svojo zanožno, levo nogo k desni, vsi drugi telovadci, ki so levi, pa napravijo odkorak v levo naprej na levo stran svojega prednika.

Za vajo naj se delajo te vaje tudi v levo. Seveda se mora v tem slučaju pričeti šteti pri levih.

»V red, levo s čelóm!« Na to povelje pridejo telovadci v red tako: vsi se obrnejo za pol obrata v levo, do zanožne stoje z desno, tako, da tvorijo dvored; drugi t. j. levi prinože z desno, prvi, t. j. desni, pa napravijo odkorak v desno naprej; tako tvorijo vsi telovadci zopet en red. To je najenostavnejši in najhitrejši način, kako se pride iz reda v dvostop, oziroma iz dvostopa v red.

Tako se vrše te vaje na mestu. Med pohodom se pa izvršuje to popolnoma slično.

V dvojice odšteti red koraka v ravni smeri. Povelje se glasi: »V dvostop, desno v bók!« Nato se napravi obrat v desno do zastopa tako, kakor je bilo že zadnjič opisano. Le da je ta zastop trenutno nakazan; kajti takoj, ko vsi drugi napravijo prvi korak po obratu z desno nogo, stopijo z levo nogo v levo naprej (odkorak), da pridejo na levo stran svojega prednika, in stvorijo tako korakajoč dvostop. Iz tega dvostopa se pride zopet do reda s tem, da se zopet napravi polovičen obrat v levo, in ko se izvrši prvi korak po obratu z levo nogo, se napravi odkorak z desno naprej do korakajočega reda. (Ako se delajo vaje v levo, se ravnotako postopa, le strani so ravno nasprotno.)

Ker smo že pri dvostopu, omenimo še to: Ako hočemo, da pride dvostop, ki je nastal na gotovo povelje (katero mora biti že vsakemu znano), iz pravilno razmaknjenega dvoreda, se mora ozirati na sledeče: Ker je iz pravilnega dvoreda nastali dvostop ravno tako razmaknjen, kot je bil popred dvored, ni pravilno in tudi ne lepo, če bi korakal dvostop v tej razdalji. Kako temu odpomoremo?

Takoj ko se izgovori povelje za korakanje, napravijo vedno vsi drugi telovadci, t. j. tisti, ki so tvorili pri dvoredu drugi red, ako stoje na desni strani prvih, takoj prvi korak z levo nogo, v levo naprej k levemu sosedu, tako da je dvostop s prvim korakom sklenjen. Če pa slučajno stoje drugi na levi strani prvih, napravijo najprej navaden korak z levo nogo, takoj nato pa odkorak z desno naprej v desno do svojega desnega sosedu. Tako je tudi v tem slučaju dvostop sklenjen!

Povelje se je glasilo: V dvored, levo (d.) s čelóm!« Tu se takoj na povelje ustavi prvi dvostop in napravi na mestu obrat v levo (d.) in tako v primernih razdaljah drugi, tretji dvostop itd. Da pa nista reda zopet preblizu skupaj, napravi vsak drugi telovadec, t. j. tisti, ki je v zadaj (in to vedno) drug za drugim, takoj, ko je izvršen obrat v levo (desno), en korak nazaj z levo nogo: Tako razmaknjen dvored je šele pravilen.

(Dalje.)

Po poti zmage.

Iz Št. Vida nad Ljubljano. V ponedeljek, 25. t. mes., se je poročil prvi član našega odseka, vrli mladenič br. Brenk. Ko je prišel letos od vojakov, kjer je vsled svojih

vsestranskih vrlih dosegel stopnjo četovodje, je, ne ozi-
raje se na zabavljanje nasprotnikov, ki so baš tedaj iz-
kušali nas razvpiiti, pristopil kot redni član in bil zvest
do danes. Njegova zasluga je, da so tudi med odraščeni-
mi fanti izginili razni predsodki o telovadbi. Prepri-
čani smo, da bo tudi kot mož vedno krepka opora po-
štene naše organizacije. Šentviščani so mu v znak sim-
patij, ki jih uživa med njimi, že tako podali svoje če-
stitke. Krepak: »Na zdar!« pa, katerega mu za slovo kli-
čemo mladeniči, naj mu bo dokaz, kako priljubljen je med
brati.

Bratska ljubezen, ki veže člane odseka, se je prav
lepo pokazala na dan vojaškega nabora. Videti je bilo te
krepke postave z društvenimi znaki, pa si spoznal, da
se še dobi zdrave, ponosne mladine. Ni bilo slišati klicev
na korajžo in tistega značilnega pridušanja. S pošteno
pesmijo in primernem ukanjem so naznanili Šentvidcem,
da so med njimi štirje potrjeni. Telovadni odsek je po-
nosen, da je dal ob lepem jubileju cesarju tako lep dar
— štiri najboljše fante. Veseli so pa tudi »Sokolci«, ker
bo zdaj baje naš odsek propadel. Bomo videli! Sicer pa
tudi njim ne gre vse gladko. Denarja imajo baje dosti,
pive tudi, samo fantov ni. Hudomušneži jim svetujejo,
naj bi gospod Žiberd obesil nad svojo gostilno reklamno
tablo z napisom: »Tukaj v prvem nadstropju mirno spi
'Sokol', druga vrata na levo.« Mi pa ne rečemo ne tako,
ne tako, samo mislimo si, da bi bilo že čas, da jih enkrat
sreča pamet.

Pri nedeljski seji smo sprejeli zopet sedem novih
članov in sklenili: 1. Javna telovadba se z ozirom na
druge istočasne prireditve ne vrši 28. junija, ampak dne
6. septembra. Tedaj nastopi tudi naš naraščaj. 2. Tam-
buraške skušnje bodo redno ob torkih zvečer in ob ne-
nedeljah od 8. do 10. ure dopoldne. 3. Pevska skušnja
za člane odseka bo vsako soboto zvečer. 4. V nedeljo,
dne 31. maja, bo sestanek s predavanjem ob 6. uri zve-
čer v telovadnici.

Vesele novice.

Iz Selške doline. V prijaznih Selcah se je pred letom
ustanovil »Planinski sokol«, kateri pa dosedaj ni kazal
pravega življenja. To pa ne zato, ker morda tam ni po-
stavnih mladeničev, ampak zato, ker fantje nimajo pri-
merne prostora, kjer bi gojili telovadbo. Kmalu pa
se bo to spremenilo, kajti priprave za novo telovadnico
in društveno dvorano, so v najlepšem tiru in ne bo dolgo,
ko se dvigne v lepih Selcah novi dom, posvečen po-
štenim mladini. A če se dosedaj še ni gojila telesna iz-
obrazba, skrbelo se je tem bolj za duševno. Tamburaški
zbor, s katerim je kaplan Kepec v par mesecih dosegel
krasne uspehe, pa nam je dokaz, da so fantje za tako
izobrazbo tudi sposobni. To nam pričča tudi lepa pred-
stava, ki so jo zadnjič priredili navdušeni fantje v ve-
liko začudenje in veselje svojih starišev. Sploh je zavela
po Selški dolini sveža sapa ter ločila zrnje od plevla.
Bralno društvo v Železnikih, v katerem so nahujskani
»naprednjaki« z raznimi intrigami prišli do vodstva, sa-
muje s svojimi dvajsetimi člani. Krasno pa uspeva novo
mlado društvo, v kojem se zbira poštna mladina, polna
lepih ciljev. In ta mladina komaj čaka dneva, ko bo
mogla tudi v Železnikih pozdraviti svoj telovadni odsek.
Lahek jej bo napredek, ker ima višje cilje, kot ošabnost
in slavohelepe. Trdno stoji, ne bodo jo omajale strupene
sape. Na zdar!

Iz Idrije. Mi Idričani živimo v kotlu, v katerem se
zrak ne menjava dovolj, dasi bi bilo to zelo potrebno,
ker imamo od tovarn veliko dima. Zato ni v našem mestu
posebno zdravo in zdravniki svetujejo vsakemu, ki hoče
v Idriji ostati, naj veliko hodi po hribih okrog. Torej
gibanja potrebujemo. To nas je tudi dovedlo, da smo pri
naši »Katoliški delavski družbi« ustanovili telovadni od-
sek. Zdar nas je 26 članov, ne ravno premalo, če se po-
misli, da večina naših delavcev še preveč telovadi po
jami in v tovarni. Število pa vedno raste, tako da ima
odsek zagotovljen obstanek. Nakupili smo si že precej

telovadnega orodja, pred dobrim mesecem smo dobili prav visoko in močno bradljo. Te dni smo tudi naročili par telovadnih uniform. Če tudi smo močno od sveta oddaljeni, se udeležujemo vsake večje prireditve. Pri zadnji javni telovadbi n. pr. je bil naš odsek zastopan po 12 odsekovih članih. Za »Mladost« smo živahno agitirali tako da ima ta list že zdaj pri nas 50 naročnikov med mladenči. Na zdar!

Trbovlje. Neki »žalostni gost« je poslal še bolj žalostni dopis v »Narodni List« o našem telovadnem odseku. Temu se ni čuditi. Liberalci so nezmožni za vsako pametno delo, veliki so le v zabavljanju pri litru in še nekje. Zato pa psujejo vse, kar je v resnici narodno in napredno. Da sami niso ne eno ne drugo, o tem bi vedeli baš naši marsikaj povedati. Španc telovadcev ni postavil pod kap, ampak bila je pogodba, da morejo imeti svojo sobo le do maja, ker se morajo prostori odpreti radi kegljanja. Ali bo s tem Španc kaj na boljšem, bomo videli. Da pa zmerjate Parašuha zato, ker je sprejel telovadce, s tem kažete le svojo grdo nevoščljivost in budalost, kakršne je zmožen le kak liberalen »mlečen fant«.

Iz Vipave. Ob nedeljah hodi podučevat telovadbo br. Fegic, tajnik pri »Centralni posojilnici« v Gorici, seveda ako je lepo vreme. Ta mladi gospod je zelo delaven, jako dobro podučuje in hitro navadi. Le žal, da je ob nedeljah zjutraj vedno slabo vreme in je vsled tega le enkrat prišel. Podučuje pa tudi v Šturijah telovadni odsek. Sedaj podučuje telovadbo br. Kobal. Tudi on je zelo vnet ter podučuje proste vaje. — Pri nas sta dva tabora in bije se med njima boj na življenje in smrt. Nasprotniki imajo stare in starejše fante, mlade imamo pa mi. Prostor za telovadbo je zelo dober, le malo premajhen je za korakanje. Nameravamo si omisliti štiri trobente. Dosedaj še nima odsek svojega odbora, a bomo to v kratkem napravili. Na zdar!

Iz Viča. Dne 10. maja t. m. smo ustanovili v našem katoliškem izobraževalnem društvu dolgo zaželeni telovadni odsek. Navdušenje zanj raste in upati je, da bo naš odsek na vedno častnem mestu med drugimi bratskimi odseki. Postavili smo se takoj pri ustanovitvi na stališče, da sprejemamo samo poštene in za delo navdušene mladeniče. Telovadili bomo po dvakrat na teden, in sicer na prostem. Jeseni pa upamo, da že dobimo tudi za nas primeren dom. K vaditeljskim uram v Ljubljano pohaja redno vsak teden po enkrat nekaj naših članov, k nam pa vsak petek, vaditelj iz Ljubljane.

Ljubljana. Pri naših vaditeljskih urah imamo sedaj mnogo gostov. Vadit hodijo vedno bratje predtelovadci iz Viča, Mengša in D. M. v Polju. Za dalj časa pa se mudita sedaj v Ljubljani en brat iz Vipave in eden iz Železnikov. Oba posejata prav pridno vaditeljske ure. Napovedana sta tudi dva mladeniča iz Trsta, ki prideta prihodnji teden v Ljubljano vadit in se pripravljat, da bodeta mogla v Trstu voditi telovadni odsek.

Jesenice. Naš telovadni odsek je priredil dne 17. t. mes. popoldne pežizlet čez Kočno in Planino v Gorje. Udeležilo se je izleta 24 članov v kroju, lepo število naraščaja in tudi nekaj drugih članov. V Gorjah je bil v društvenem domu shod mladeničev. Govoril je br. Ivan Podlesnik, ki je navduševal poslušalce za mladeniško organizacijo. Ob pol 6. uri so odkorakali nazaj proti domu, in sicer skozi Vintgar. Ustavili smo se še za nekaj časa v prijazni gostilni g. Žumra. Lep je bil pohod skozi divno-romantični Vintgar. Mogočno je odmevala od visokega skalovja slovenska pesem telovadcev in burni »Na zdare-klici« so prevpili bobnenje vintgarske vode. Navdušujoč je bil pogled na dolgo vrsto uniformiranih bratov, ki se je vila po ozki stezi ob divjem skalovju. Povsod po vaseh, skozi katere so korakali, jih je pozdravljalo ljudstvo navdušeno, kajti ljudstvo naše že ve ločiti naše fante od »Sokolov« in čuti tudi veliko razliko med našimi telovadci in jeseniškimi smrdokavrami, ki so se ta dan poskrile kot čuki po duplinah nekaterih zakotnih gostiln. Bil je lep dan, na katerega je jeseniški odsek lahko ponosen. Zvečer se je v »Delavskem domu« razvila živahna zabava in čuli smo par lepih zdravic jeseniškemu župniku, ki je obhajal prejšnji dan svoj god. V Gorje so pohiteli tudi nekateri člani radovljiškega od-

seka v kroju, ljubljanski odsek je zastopal brat Podlesnik, »Zvezo telovadnih odsekov« pa brat V. Jeločnik.

Tržič. Naš telovadni odsek se prav pridno vadi; do sedaj smo vadili v notranjih prostorih g. Jurija Mally, a sedaj, ko je tudi zunaj toplo in prijetno, so izleteli telovadci na prosto, da tam med lepim zelenim cvetjem krepke svoja telesa in se nasrkajo svežega zraka. Prostor je dal gospod svetnik dekan Franc Špendal v poletnem času telovadcem na razpolago, za kar se mu izreka javna zahvala. Naši telovadci so tudi nastopili pri javni telovadbi v Ljubljani. Sedaj dobe tudi skoro vsi uniformo, katero komaj pričakujejo, da potem napravimo več izletov v lepo naravo. Tudi to vam z veseljem poročamo, da se nam je nedavno pridružil tudi naraščaj, ki ima vsaki dan vaje. Že lepo korakajo in tudi proste vaje gredo dečkom prav dobro; vadijo tudi že rajalne nastope itd. Dečkov je sedaj 34, v kratkem času pa jih bo še več, ker vsaki dan pristopajo novi. Kadar se bo vršil prvi izlet, bo tudi naraščaj korakal z nami. Na zdar!

Iz Cerkna na Goriškem. Naš telovadni odsek dobro napreduje. Telovadimo ob torkih in petkih od 9. do pol 11. ure zvečer in ob nedeljah od 2. do 4. ure popoldne. Ob nedeljah hodita telovadbo poučevat od bratskega telovadnega odseka idrijskega br. Kogej ali br. Jurman, za kar smo zelo hvaležni. Naš brat predsednik, pravnik Sedej, je odšel na Dunaj; za čas njegove odsotnosti ga nadomestuje kaplan br. Kos. Dne 10. t. m. je bil izvanredni občni zbor našega slovenskega katoliškega izobraževalnega društva, pri katerem se je sprejel v društvena pravila dostavek glede telovadnega odseka in glede uniform. Nato pa je društveni predsednik g. dr. Fr. Knavs predaval o organizaciji dunajske katoliške mladine. Brat načelnik je poročal o sijajno uspeli javni telovadbi v Ljubljani dne 3. t. m., katere se je od našega telovadnega odseka radi oddaljenosti zamoglo udeležiti le pet članov. Prihodnji mesec priredimo veselico, koje prebitek bo za nakup telovadnega orodja. Tudi podporne člane bomo imeli; zglasilo se jih je že precej. Na zdar!

Luč v temi.

Danski spisal J. Jørgensen.

Ta, ki to piše, je pred nekoliko leti slonel z mladim menihom skupaj pri oknu nekega samostana. Bil je poletni večer, mrak se je nagibal; iz gozda na visokih hribih nam nasproti se je čulo tiho žvrgolenje in čivkanje tličev, ki so se napravljali k počitku. Drugače je bilo vse mirno; prikazale so se prve zvezde iz globoke neskončnosti.

Stala sva in medseboj govorila o velikih mestih, ki sva jih oba poznala in ki so ležala daleč za nami — kjer je zdaj bil ravnokaj večer kakor tukaj. Črez vse ulice se razliva bela luč in vsi trgi so žarko razsvetljeni od elektriških svetilk. In nihče ne pogleda na nebo in zvezde, temveč vsak je zaverovan v žareče se človeške stvore. Vozovi urno drdrajo po ulicah, kakor da bi se lovili za srečo, kavarne in gledišča se polnijo, pregreha se nališpana in namazana vlačí po mestu in brezdelje sledi njenim po dišavalh zaznamovanim sledovom. Svetla luč in šumno vrvenje se dvigata proti nebu, kakor da bi hotela kljubovati tihi božji noči in jo uničiti.

Govorila sva o tem in menih, ki je poleg mene stal, je dejal:

»Nekoč sem brał, da, če kdo visoko vzplove v zrak z zrakoplovom, zemlja čisto izpremeni svojo obliko in ne kaže podobo kroglice, kakor bi se pričakovalo. Ravno nasprotno — zdi se kakor globoka izdolbina, ki je vedno globlja in globlja, čimvišje se človek dviga.

To primerjam s pogledom, s katerim Bog meri svet iz svojih nebes. On ne gleda stvari kakor mi, temveč čisto nasprotno. Pomislite, da je On Bog nasprotij! Pomislite, da se je On, ki je kralj sveta, dal od svojih lastnih stvorov pripeti na križ in da sme najnižkotnejši ničvrednej na svetu žeblice še globlje zabijati v ranjene roke svojega stvarnika in trnjevo krono še tesneje oviti okoli Njegovega svetega čela! Oh — če bi si ponosni svobo-

domiselci, ki Jezusa zasramujejo in preganjajo, mogli predstavljati, kako zapuščen, samotni in zaničevan visi vsemogočni Bog na trdem lesu in čaka na ljubezen ljudi — jaz mislim, da bi se mnogo mrljih src otajilo in marsikateri neverniki bi kakor Pavel padel na kolena, od sočutja premagan, pred tistimi, ki ga je dozdej preganjal . . .

»Božje merilo namreč ni človeško merilo. Visočine se Njemu zdijo nizke in Njegov duh išče dolin, biva v ponižnih krajih. Dvigne od tal reveža in iz prahu povzdigne siromaka — kakor smo brali pri večerni molitvi.

»Zato mislim, da ima ta luč, ki se v njenih žarkih vsak večer koplejo velika mesta — bleščeča lažiluč posvetnega razveseljevanja in poganske prosvetljenosti — pred Bogom neizmerno manjšo vrednost, kakor eno samo slabo razsvetljeno okence v siromašni kmečki bajti, kjer pobožna družina pri svitu samotne leščerbe opravlja svojo večerno molitev. Jaz mislim, da ona velika, močna, bela luč, ki žari in se baha kot znamenje prosvetljenosti in kulture, za Boga pomeni le tesno in črno noč in da On v slabotni sveči v kmečki izbi vidi luč od svoje luči — ki je prava prosveta in resnična izobrazba.

»In tako zre Bog, če Njegov pogled v dolgih nočeh kroži črez zemljo, ravno tam temo propada, kjer ljudje mislijo, da izvira svetloba kakor iz žuboreče skalnice. Preko tihih polj pa vidi luči iz preprostih domov, kakor mirni odsev večnih zvezd nebeških.«

Bila je že popolna tema, ko je menih govoril. Doli v dolini se je razsvetljevalo okence za okencem.

Počasi in svečano je menih dvignil roko in napravil znamenje križa črez nizke vaške koče. Potem se je obrnil in odšel, za slovo pa me je pozdravil, kakor vedno:

»Hvaljen bodi Jezus Kristus!«

Mali Pilat.

Španski spisal P. Luis Coloma.

(Dalje.)

Toda ta hip mu je nekdo posadil roko na ramo in vesel, nekoliko oduren glas je zaklical dve pristni kletvi:

»Saprament, Gabriel! . . . Ti v Sevilli? Hudiča!«

Gabriel se je obrnil, rdeč kakor rak, s stisnjenimi obrvmi in odprtimi usti, in je videl tik poleg sebe glavo objemajočega ga fanta z bradico, nazaj potisnjenim klobukom, izpod katerega so moleli v kodrili zaviti lasje, in smodko med zobmi. Po obrazu soditi, je bil to cigán. Obleka pa je razodevala elegantnega gospoda in njegovo obnašanje je pričalo, da je to eden izmed tistih dijakov, ki se na vseučilišče vpišejo, pa posejajo predavanja z eno nogo v kavarni, z drugo pa v gostilni.

»Glej ga no, Garcia!« je dejal končno Gabriel s prijaznim nasmehom in se izkušal izviti iz objema, ki bi ga kmalu bil zadavil. Toda Garcia si je mislil: »Ljubim te kakor ti mene.« Gabriela še nadalje z velikim veseljem objemal, ga udaril po hrbtu in glasno kričal:

»Kakšno presenečenje, fant! Preklete! Kdaj pa si prišel, hudič!«

»Od začetka tega meseca sem v Sevilli.« je razlagal Gabriel in položil Garciji obe roki na rameni, da bi se saj nekoliko oprostil njegovega objema.

»Pa, za vruga, kaj neki hočeš v Sevilli početi?«

»Napraviti izpite.« je odgovoril Gabriel. »Študiral sem doma in sem prišel, da maja meseca poslušam predavanja do izpita.«

»Zelo lepo od tebe, fant! . . . Tristo hudičev, Gabrielček, kako sem vesel, da te vidim! Toda, presneto, kje si pa tičal, da te dozdej nikjer ni bilo videti?«

»Na vseučilišču, na sprehodih, doma, na cesti in . . .«

Gabriel je hotel čisto nedolžno dostaviti »v cerkvi«, toda čisto nepričakovano je zakašljal in lahno pordečel, nato pa je vprašal:

»Ali ti nikoli ne greš na vseučilišče? . . . Jaz te tam še nikoli nisem videl . . .«

»Pri zadnjih dijaških pretepih januarja meseca sem bil ondi, da bi videl, ali ne bi mogel profesorju, ki me je že dvakrat vrgel, pripeljati eno za uho.«

Gabriel je na široko odprl oči in boječe vprašal:

»Kaj praviš?« . . .

»Da, takšen sem . . . Denar služiti, to zna marsikdo boljše od mene, toda, če gre za pretep, sem vsakomur kos in če me kdo izziva, ta se kesa . . . Hudiča! . . . Naj bo, kakor hoče . . . Saprament, treba je živeti in živi se tu dobro, če se zna živeti! Boš videl« — in sunil je Gabriela prijateljsko v rebra — »boš že videl, česa te bom naučil in kako se boš imenitno zabaval, če se seznaniš z našimi imenitnimi fanti . . . Kam pojdeš zdaj, fantek?«

Gabriel je pordečil kakor Indijanec, se ozrl okrog sebe in, kakor da bi hotel zbežati, ja zašepetal:

»Pst! . . . nič . . . čas je, da grem na vseučilišče . . .«

»Pusti no knjige, naj jih hudič vzame!« je odgovoril Garcia in mu položil roki okoli vratu . . . »Pojdi z menoj v Tabladas; ogledali si bomo bike, ki bodo jutri nastopili.«

»Ali se jutri vrši borba z biki?« je vprašal Gabriel.

»Kje pa pravzaprav čepiš, človek, da tega ne veš? Lagartijo in Frasculo se bosta borila, biki so pa iz Sallilla . . . Pojdi, greva v Tabladas . . .«

In s temi besedami je vlekel upirajočega se Gabriela proti trgu sv. Frančiška.

»Ne morem, prijatelji . . . ne morem.« . . . je dejal Gabriel in se skušal izviti, »moram študirati« . . .

»Pusti neumne knjige — proklete! . . . Pojdi, Gabrielček; ob osmih sva že nazaj.«

Gabrielu se je končno posrečilo, izviti se rokam prijateljev; napravljal se je, da gre in, kakor mak rdeč v obrazu, je skoro jokaje dejal: »Ne morem, ne morem . . . Pravim ti, da ne morem.«

»Ne bodi tako otročji!« je Garcia zaklical in držal Gabriela za jopič. »Ali se mar bojiš, da te hočem — malopridnež — zapeljati? . . . ali pa imaš morda drug vzrok, da te je sram z menoj iti?«

»Ne, ne.« je zatrjeval Gabriel vedno bolj boječe. Če misliš tako, potem me takorekoč prisiliš, da moram s teboj.«

»Seveda mislim tako. Če kdo tako zataji svojega prijatelja, potem mora vendar poseben vzrok imeti.«

»No, če pa tako misliš, — da te hočem zatajiti, potem pojdiva,« je dejal Gabriel s povešeno glavo.

In — zlovoljen, jezen sam nase in na Garcijo, je slednjemu sledil, v njegovem srcu pa se je vršil pogovor, ki se večkrat vname med strastjo in onim tajinstvenim glasom, ki se v naših prsih oglašja tako natančno, neizprosno, večkrat tudi rogajoče se in kruto, toda vedno upravičeno! . . .

»Moram iti,« je dejal Gabriel sam sebi, »ker bi sicer ta neumnež rekel, če ne bi šel, da sem strahopeten ali pa nadut . . .«

Tajinstven glas pa mu je dejal, nekoliko poredno:

»Naj reče, kar hoče; tvoja dobra, sveta mati bo dejala, da si hraber, dober dijak.«

»Sicer pa,« je nadaljeval Gabriel in se delal gluhega, »nič slabega ne storim, če grem v Tabladas.«

»Nič,« je odgovoril glas, »prav nič, . . . toda v Marinem mesecu ne bi smel iti.«

»Oh — mesec maj vendar ni obvezen . . . In če ne grem en popoldan v cerkev, lahko domá opraviš pobožnost.«

Gabriel je imel pravzaprav prav in glas je obmolknil, toda z vzdihom.

(Dalje.)